ଷ୍ଟେଟ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଅଫ୍ ପଟିଆଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ବନାମ

ହରବଂଶ ସିଂହ

ଫେବୃଆରୀ 14,1994

[କେ. ରାମାସ୍ୱାମୀ ଏବଂ ବି. ଏଲ. ହଂସାରିୟା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ ସେବା- ଋଣ ପ୍ରଦାନକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ଲିଜ ଦେବା ସର୍ତ୍ତ ସହିତ କୋଠା ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ 'ମିଆଦ ଋଣ'-ସୁଧ ହାର-ସେହିପରି ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା -ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ -ନିର୍ଣ୍ଣୟ :ବାଣିଜ୍ୟିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଋଣ ନୁହେଁ- ତେଣୁ କୌଣସି ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ-କେବଳ 15 ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ସୁଧ ।

ଶବ୍ଦ ଏବଂ ଖଣ୍ଡବାକ୍ୟ:''ମିଆଦ ଋଣ'- ଏହାର ଅର୍ଥ- ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ ସେବା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ।

ଉତ୍ତରଦାତା ଜମି ମାଲିକ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବ୍ୟାଙ୍କରୁ ଋଣ ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ ପାଇଁ ଏକ କୋଠା ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ । ବାର୍ଷିକ 16 ପ୍ରତିଶତ ସୁଧ ଆଦାୟ କରାଯାଉଥିଲା, ଯାହା ଉପରେ ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ରହିଥିଲା । ଉତ୍ତରଦାତା ଋଣ ଦେୟକୁ ଆପତ୍ତି କରି ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଥିଲେ, ଏବଂ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସୁଧ ହାରକୁ ବାର୍ଷିକ 15 ପ୍ରତିଶତକୁ ହ୍ରାସ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ଋଣ ଦେୟକୁ ମଧ୍ୟ ବାତିଲ କରିଥିଲେ । ଆବେଦନରେ, ତାହା ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଥିଲା । ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଖାରଜ କରାଯିବା ପରେ, ବ୍ୟାଙ୍କ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନକୁ ଆଗତ କରିଥିଲେ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ, ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ 'ମିଆଦ ଋଣ' ଶବ୍ଦଟି କେବଳ ବାଣିଜ୍ୟିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅଗ୍ରୀମ ଋଣକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବ ନାହିଁ, ବରଂ ଜମି ମାଲିକମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ବାଣିଜ୍ୟିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଋଣ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ଲିଜ ଦେବା ପାଇଁ କୋଠା ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଅଗ୍ରୀମ ଋଣ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବ, ଯାହା ଋଣ ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ରେ ସୁଧ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ବହନ କରେ ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରି,

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ : **1.**ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମସ୍ତ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ **18.4.1991** ତାରିଖରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଯେଉଁ ଜମି ମାଲିକ ଜମି ପରିସରରେ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଋଣ ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ବ୍ୟାବସାୟିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ଲିଜ୍ ଦେଇଥିଲେ, ତାଙ୍କ ଉପରେ **15** ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ସୁଧ ଦେବାକୁ କୌଣସି ଦାୟିତ୍ୱ ନାହିଁ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ରେ ସୁଧ ଦେବାକୁ ପଡିବ ନାହିଁ । ମାର୍ଚ୍ଚ **13,1976** ରେ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କର ଚିଠି ମଧ୍ୟ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିସର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ନିଆଯାଇଥିବା ଋଣ ବିଷୟରେ ନୁହେଁ ବରଂ ବାଣିଜ୍ୟିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଥିଲା । 'ମିଆଦ ଋଣ' ଶବ୍ଦଟି ବ୍ୟାବସାୟିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିଲା ଏବଂ ଏଥିରେ କୋଠାବାଡି ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଜମି ମାଲିକମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅଗ୍ରୀମ ଋଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନଥିଲା । 'ମିଆଦ ଋଣ' ଅର୍ଥ ହେଉଛି ବାଣିଜ୍ୟିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅଗ୍ରୀମ ଋଣ ଏବଂ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଲିଜ ଫେରାଇବା ପାଇଁ ଜମି ମାଲିକମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା କୋଠା ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ନୁହେଁ । ଏହା ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିବା **18.4.1991** ତାରିଖର ଚିଠିର ଅନୁଚ୍ଛେଦ **1 (ii)** ରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ହେବ ଯେ ଏହା ଏତେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟମୂଳକ ନଥିଲା । ଏହା ସୂଚାଇବ ଯେ ବାଣିଜ୍ୟିକ ଋଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ସେମାନେ ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ଆଦାୟ କରିବାକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖିଥିବା ପରି ମନେହୁଏ । ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ସୂଚାଇ ନାହାଁନ୍ତି ଯେ ବାଣିଜ୍ୟିକ ବ୍ୟାଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ଲିଜ ଦେବା ପାଇଁ କୋଠା ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଜମି ମାଲିକମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ମିଆଦ ଋଣ ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖିଥିବା ସହିତ ସୁଧ ସହିତ ଆଦାୟ କରାଯିବା ଉଚିତ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ସେମାନେ ସମୟ ସମୟରେ ଜମି ମାଲିକ/ପଟ୍ଟାଦାତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଦେବା ସୁଧ ହାର ମଧ୍ୟ ଯଥେଷ୍ଟ ହ୍ରାସ କରିଛନ୍ତି ।

2. ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କର ମ୍ୟାନେଜରଙ୍କୁ ଚିଠି ଲେଖି ସମ୍ବୋଧିତ କରିବା ସମୟରେ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ବାର୍ଷିକ **15** ପ୍ରତିଶତ ସୁଧ ହାର ଏବଂ ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ସହିତ ସୁଧ ଟିକସ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଯାହା ବାଣିଜ୍ୟିକ ବ୍ୟାଙ୍କଗୁଡିକ ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ଏବଂ ବ୍ୟାଙ୍କ ନିଜେ ସେହି ନୀତି ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା ଏବଂ ସୁଧ ହାର ହ୍ରାସ କରିଥିଲା, ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଋଣ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ବେଆଇନ ଥିଲା ।

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1690/1994 ।

R.S.A. ସଂଖ୍ୟା 1165/1993ରେ ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ହରିୟାଣାର 28.5.93 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏସ୍. ପି. ଗୋୟଲ ଏବଂ ଶ୍ରୀମତୀ ଅମିତା ଗୁପ୍ତା ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏମ୍. ଏସ୍. ଗୁଜରାଲ ଏବଂ ଏସ୍. କେ. ବନ୍ଦୋପାଧ୍ୟାୟ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା :

1. ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା । ଏହି ଆବେଦନ ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ହରିୟାଣା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1165/93 ତାରିଖ 28 ମଇ, 1993 ରେ ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆବେଦନ ଖାରଜ କରିବା ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଉଠାଯାଇଛି । ଉତ୍ତରଦାତା ହେଉଛନ୍ତି ଜମି ମାଲିକ ଯିଏ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କଠାରୁ ଋଣ ନେଇଥିଲେ ଏବଂ ପଟିଆଲାର ତ୍ରିପୁରାରୀ ସଦନରେ 55 ସଂଖ୍ୟା ବିଶିଷ୍ଟ ପରିସରର ତଳ ମହଲାରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ ପାଇଁ ଏକ କୋଠା ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀ ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ସହିତ ବାର୍ଷିକ 16 ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ସୁଧ ଚାର୍ଜ କରିଥିଲେ । ଦାୟିତ୍ୱକୁ ବିରୋଧ କରି, ଉତ୍ତରଦାତା ମକଦ୍ଦମା ରୁଜୁ କଲେ ଏବଂ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସୁଧ ହାରକୁ ପ୍ରତିବର୍ଷ 15 ପ୍ରତିଶତକୁ ହ୍ରାସ କଲେ ଏବଂ ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ର ଦାୟିତ୍ୱକୁ ମଧ୍ୟ ବାତିଲ କଲେ । ଆବେଦନରେ ଏହାକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଯେପରି ପୂର୍ବରୁ କୁହାଯାଇଥିଲା, ପ୍ରାରମ୍ଭରୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନ ।

2. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ହେଉଛି ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା କୋଠା ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଏକ ମିଆଦ ଋଣ ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଲିଜ୍ ଦେବାର ସର୍ତ୍ତ ରଖି ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ହୋଇଥିବା ବଚନ ପତ୍ର ଏବଂ ଦସ୍ତାବିଜରେ, ଏହା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ସହମତି ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିବା ମିଆଦ ଋଣ କେବଳ ସେଥିରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହାରରେ ସୁଧ ବହନ କରିବ ନାହିଁ, ବରଂ ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ମଧ୍ୟ ବହନ କରିବ । ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ 'ମିଆଦ ଋଣ' ଶବ୍ଦଟି କେବଳ ବ୍ୟାବସାୟିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଋଣକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବ ନାହିଁ, ବରଂ ବ୍ୟବସାୟିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ଲିଜ ଦେବା ପାଇଁ ଘର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଋଣକୁ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବ ଏବଂ ନିମ୍ନ ଅଦାଲତମାନେ, ତେଣୁ,

ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ଋଣ ହ୍ରାସ କରିବାରେ ବେଆଇନ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ଯଦିଓ ଆମେ ସମସ୍ତ ନଥି ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସମୟ ଦେଇଛୁ ଏବଂ ସମୟ ସମୟରେ ମାମଲାକୁ ଘୁଞ୍ଚାଇ ରଖିଛୁ, ବ୍ୟାଙ୍କ, ବିଶେଷକରି ଜମି ମାଲିକଙ୍କୁ ଅଗ୍ରିମ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ସର୍ବନିମ୍ନ ଋଣ ହାର ବିଷୟରେ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 15,1980 ତାରିଖର DBOD ସଂଖ୍ୟା DCDC 106/ c 168 (61-80) ସମ୍ବଳିତ ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କର ପରିପତ୍ର ଚିଠି, ନଥିଗୁଡିକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରିନାହିଁ । ତେଣୁ, ଆମେ ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ ଆଗକୁ ବଢ଼ିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ।

3. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଗୋୟଲ ଦୃଢତାର ସହ ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି ଯେ 'ମିଆଦ ଋଣ' ଶବ୍ଦରେ କେବଳ ବାଣିଜ୍ୟିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅଗ୍ରୀମ ଋଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ ନାହିଁ, ବରଂ କୋଠା ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଜମିମାଲିକଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଋଣକୁ ସେମାନଙ୍କର ବାଣିଜ୍ୟିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଋଣଦାତା ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ଲିଜ୍ ଦେବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ, ଯେଉଁ ଋଣ ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ରେ ସୁଧ ପରିଶୋଧ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ବହନ କରେ । ବଚନ ପତ୍ର ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା ଚୁକ୍ତିରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ସୁଧ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ଦାୟତ୍ୱ ଦେବା । ସେ କହିଥିଲେ ଯେ 13 ମାର୍ଚ୍ଚ 1976ରେ ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ, ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ ପରିଚାଳନା ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ସମସ୍ତ ବାଣିଜ୍ୟିକ ବ୍ୟାଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ବୋଧିତ ଚିଠିର ଖଣ୍ଡ 1(ii) (କାଗଜ ପୁସ୍ତକରେ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରଦର୍ଶ P- 7) ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେ :

> " 1 (ii) ଭାରତରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କୌଣସି ଅନୁସୂଚିତ ବାଣିଜ୍ୟିକ ବ୍ୟାଙ୍କ ଯାହାର ମୋଟ ଚାହିଦା ଏବଂ ସମୟ ଦାୟିତ୍ୱ 25 କୋଟି ଟଙ୍କା କିମ୍ବା ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ କିନ୍ତୁ 50 କୋଟି ଟଙ୍କାରୁ କମ୍ 12 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1976 କିମ୍ବା ତା'ପର ଯେକୌଣସି ସମୟରେ, ଋଣ/ଅଗ୍ରମ/ନଗଦ ଋଣ/ଜମା ଠାରୁ ଅଧିକ ଉଠାଣ କିମ୍ବା ଏହା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା କିମ୍ବା ନବୀକରଣ କରାଯାଇଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆର୍ଥିକ ସୁବିଧା ଉପରେ ସୁଧ ଆଦାୟ କରିବ ନାହିଁ, କିମ୍ବା ବ୍ୟବହାର ବିଲ୍ ଉପରେ ରିହାତି ରହିବ ନାହିଁ, ଉଭୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ବାର୍ଷିକ 17.50 ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ହାରରେ: ସୁଧ ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ସହିତ ଆଦାୟ କରାଯିବ ।"

4. ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଏ ଯେ ଜମି ମାଲିକ ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ଦେବାକୁ ଉତ୍ତରଦାୟୀ । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଆମେ ଆଞ୍ଚଳିକ ଗ୍ରାମୀଣ ବ୍ୟାଙ୍କ ସମେତ ସମସ୍ତ ବାଣିଜ୍ୟିକ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ବୋଧିତ 18 ଏପ୍ରିଲ 1991 ତାରିଖର DBOD ସଂଖ୍ୟା DC.DC.42/c. 168 (61)-81 ଚିଠିକୁ ଦେଖୁ । ଆମେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲୁ ଯେ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ଜମି ମାଲିକ/ପଟ୍ଟାଧାରୀ କିମ୍ବା ବ୍ୟାଙ୍କ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ପରିସରକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅଗ୍ରୀମ ସୁଧ ହାରରେ ସଂଶୋଧିତ କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ସହରାଞ୍ଚଳ/ମହାନଗର କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ଏହିପରି ଅଗ୍ରୀମ ସୁଧ ହାର 15.0 ପ୍ରତିଶତ ହେବା ଉଚିତ । ଏହି ଚିଠିରେ ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ ନାହିଁ ।

5. ଆବେଦନକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କ ନିଜେ କହିଛି ଯେ ମାର୍ଚ୍ଚ 7,1986 ରେ ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କର ଚିଠିରେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2 ରେ ଦୋହରାଯାଇଛି ଯେ ଜମି ମାଲିକମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅଗ୍ରୀମ ଉପରେ ବ୍ୟାଙ୍କଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଆଦାୟ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ସୁଧ ହାର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିଷୟ ସମୀକ୍ଷା କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏହା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଛି ଯେ ଏହିପରି ଅଗ୍ରୀମକୁ ମିଆଦ ଋଣ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ସୁଧ ଆଦାୟ କରାଯିବା ଉଚିତ ଯାହା ସେହି ସମୟରେ ବାର୍ଷିକ 15 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା । ଏପରିକି ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଏପ୍ରିଲ୍ 22,1988 ରେ ଆବେଦନକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କର ଆଞ୍ଚଳିକ ମ୍ୟାନେଜରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ବୋଧିତ ଚିଠିରେ ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ:

> " ଦୟାକରି ଉପରୋକ୍ତ ଆପଣଙ୍କ ଚିଠିକୁ ଦେଖନ୍ତୁ ଏବଂ ଆମକୁ 16 ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ 17.5 ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ଅଧିକ ସୁଧ ଆଦାୟ କରିବାର କାରଣ ବିଷୟରେ ପରାମର୍ଶ ଦିଅନ୍ତୁ, ଯେତେବେଳେ କି ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ସହିତ ସ୍ଥିର ହୋଇଥିବା ଋଣ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ 15 ପ୍ରତିଶତ P.A. ସୁଧ ସହିତ ଯୁକ୍ତ ସୁଧ ଟିକସ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ପଡିବ ।

ଯେତେବେଳେ ଉତ୍ତରଦାତା ଏପ୍ରିଲ 16,1988 ରେ ତାଙ୍କ ଚିଠିରେ ଦର୍ଶାଇ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ବିରୋଧ କରିଥିଲେ ଯେ କେବଳ 16 ପ୍ରତିଶତ P.A. ସୁଧ ହାର ନୁହେଁ, ବରଂ ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ମଧ୍ୟ କରିଥିଲେ, ଆବେଦନକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ଉତ୍ତରଦାତାର ଏହି ଅନୁରୋଧକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଉପରୋକ୍ତ ଭୁଲ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କ ଏହାର ସର୍ବଶେଷ ପରିପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା Prem /Gen/ 8/1993-94 ତାରିଖ

29 ଅକ୍ଟୋବର, 1993 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛି ଯେ ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ ଋଣ ହାରକୁ 18% (ସର୍ବନିମ୍ନ) ରୁ 17% (ସର୍ବନିମ୍ନ) କୁ 17% (ସର୍ବନିମ୍ନ) ରୁ 16% (ସର୍ବନିମ୍ନ) ଏବଂ 16% (ସର୍ବନିମ୍ନ) ରୁ 15% (ସର୍ବନିମ୍ନ) 1.3.93, 24.6.93 ଏବଂ 2.9.93 ତାରିଖଠାରୁ କ୍ରମାନୁସାରେ ଏକ ପ୍ରତିଶତ ହ୍ରାସ କରିଛି । ଉପରୋକ୍ତ ସଂଶୋଧନର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ, ଆବେଦନକାରୀ ବ୍ୟାଙ୍କ ନିଜେ ଜମି ମାଲିକମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ମିଆଦ ଋଣ ଉପରେ ସୁଧ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛି ଯାହା ବ୍ୟାଙ୍କର ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ 1.3.93 ରୁ 23.6.93,24.6.93 ରୁ 1.9.93 ଏବଂ 2.9.93 ତାରିଖ ଠାରୁ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିମ୍ନରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଅନୁସୂଚୀ ଅନୁଯାୟୀ :

ଆକାର	1.3.93 ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଚଳିତ ସୁଧ ହାର	1.3.93 ଠାରୁ 23.6.93 ଯାଏଁ ପ୍ରଚଳିତ ସୁଧ ହାର	24.6.93 ଠାରୁ 1.9.93 ଯାଏଁ ପ୍ରଚଳିତ ସୁଧ ହାର	2.9.93 ତାରିଖ ଠାରୁ ଆଗକୁ ପ୍ରଚଳିତ ସୁଧ ହାର
A. 7500 ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏବଂ ସମେତ	12.00 (11.50)	12.00 (11.50)		
B. 7500 ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ଏବଂ 25000 ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ	14.00 (13.50)	14.00 (13.50)	12.50 (12.00)	12.50 (12.00)
C. 25000 ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ଏବଂ 2 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ	17.25 (16.50)	17.25 (16.50)	16.50 (16.00)	15.50 ସ୍ଥାୟୀ (15.00)
D. 2 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ	18.75 min. (18.00) min	17.75 min. (17.00) min.	16.50 min (16.00) min.	15.50 min. (15.00) min.

(ବନ୍ଧନୀରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପରିସଂଖ୍ୟାନ ଟିକସ ବିନା ସୁଧ ହାରକୁ ସୂଚିତ କରେ)

6. ଏହି ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ବାସ୍ତବ ତଥ୍ୟ, ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଜମି ମାଲିକଙ୍କ କୌଣସି ଦାୟିତ୍ୱ ନାହିଁ, ଯିଏକି ପରିସର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଋଣ ନେଇଥିଲେ ଏବଂ 15 ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ସୁଧ ଦେବାକୁ ବାଣିଜ୍ୟିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ଲିଜ୍ ଦେଇଥିଲେ, ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ରେ ସୁଧ ଦେବାକୁ ପଡିବ ନାହିଁ । ମାର୍ଚ୍ଚ 13,1976 ରେ R.B.I.ଙ୍କ ଚିଠି ମଧ୍ୟ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିସର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ନିଆଯାଇଥିବା ଋଣ ବିଷୟରେ ନୁହେଁ ବରଂ ବାଣିଜ୍ୟିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଥିଲା । ମିଆଦ ଋଣ ଶବ୍ଦଟି ବ୍ୟାବସାୟିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିଲା ଏବଂ ଏଥିରେ କୋଠାବାଡି ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଜମି ମାଲିକମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅଗ୍ରୀମ ଋଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନଥିଲା । ମିଆଦ ଋଣର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ବ୍ୟାବସାୟିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅଗ୍ରୀମ ଋଣ ଏବଂ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଘର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଲିଜ ଜମି ମାଲିକମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଋଣ ନୁହେଁ । ଏହା ଏପରି ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନଥିଲା, ପୂର୍ବରୁ ଉଦ୍ଧୃତ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟାଙ୍କ(ପ୍ରଦର୍ଶ P-7) ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିବା ଚିଠିର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 1 (ii) ରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହେଲା ନାହିଁ । ଏହା ସୂଚିତ କରିବ ଯେ ବାଣିଜ୍ୟିକ ଋଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ସେମାନେ ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ପରି ଜଣାପଡ଼େ । ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ସୂଚାଇ ନାହିଁ ଯେ ବାଣିଜ୍ୟିକ ବ୍ୟାଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ଲିଜ ଦେବା ପାଇଁ କୋଠା ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଜମି ମାଲିକମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ମିଆଦ ଋଣ ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ସହିତ ସୁଧ ସହିତ ଆଦାୟ କରାଯିବା ଉଚିତ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ସେମାନେ ସମୟ ସମୟରେ ଜମି ମାଲିକ/ପଟ୍ଟାଧାରୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ସୁଧ ହାର ମଧ୍ୟ ଯଥେଷ୍ଟ ହ୍ରାସ କରିଛନ୍ତି ।

7. ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ, ବିଜ୍ଞ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଗୋୟଲଙ୍କ ଯୁକ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ ଷ୍ଟେଟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ ପଟିଆଲା, ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, ପଟିଆଲାର ତ୍ରିପୁରାରୀ ସୈଦାନରେ ଷ୍ଟେଟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ ପଟିଆଲା (Ann. P- 6)ର ପରିଚାଳକଙ୍କୁ ଚିଠି ଲେଖିବା ସମୟରେ ବାର୍ଷିକ 15 ପ୍ରତିଶତ ସୁଧ ହାର ସହିତ ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ସହିତ ସୁଧ ଟିକସ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛି । କିନ୍ତୁ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଯାହା ବାଣିଜ୍ୟିକ ବ୍ୟାଙ୍କଗୁଡିକ ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ଏବଂ ବ୍ୟାଙ୍କ ନିଜେ ସେହି ନୀତି ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା ଏବଂ ସୁଧ ହାର ହ୍ରାସ କରିଥିଲା, ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ବେଆଇନ ଥିଲା । ତେଣୁ ବିଚାରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ଅଦାଲତ, ତ୍ରୈମାସିକ ପୁନଃଗଣନା ବିନା ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଋଣ ଉପରେ 15 ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ସରଳ ସୁଧ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତାର ଦାୟିତ୍ୱକୁ ସୀମିତ

କରିବାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଠିକ ଅଟନ୍ତି । ଆମେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଆବଶ୍ୟକ ପାଇଁ କୌଣସି ବେଆଇନତା ପାଉନାହୁଁ ।

ତଦନୁସାରେ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଯାଏ । କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ନାହିଁ ।

ଜି. ଏନ୍. ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମା ରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଧିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :

ସୁମିତ୍ରା ସାହୁ ,ଅନୁବାଦିକା,

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।